

aby její manžel Robert Gustav K. byl prohlášen za mrtva a aby její manželství s ním bylo prohlášeno za rozloučené, odmítnuv usnesením ze dne 14. prosince 1937 č. j. M 34/37-6 tento návrh pro nepřislusnost, aniž při tom podle § 44 j. n. odst. 1 postoupil projednávanou právní věc příslušnému krajskému soudu v Ch. Není však překážky, aby v té příčině učinil potřebné opatření dodatečně.

Čís. 16721.

K vymození daňových nedoplatků podle výkazu znějícího jen proti dědici (fiduciáři) nelze bez souhlasu svěřenských nástupníků (fideikomisárních substitutů) vésti exekuci ani vnuceným vkladem zástavního práva bez jakéhokoli omezení, ani vnucenou dražbou nemovitostí knihovně zatížených svěřenským nástupnictvím (fideikomisární substitucí), a to ani tenkrát, jde-li o veřejné dávky, za něž nemovitost věčně ručí.

(Rozh. ze dne 18. února 1938, R I 1619/37.)

Srvn. rozh. č. 12901, 12745, 12030, 11227, 7761, 5052 a 4500 Sb. n. s.

Berní úřad v H. P. navrhl v zastoupení Československého státu (finanční správy), aby mu byla k vymození nedoplatků na dani pozemkové, domovní a obrátové za léta 1935 až 1937 povolena podle výkazu nedoplatků E 381/37, znějícího proti povinné Aloisii T., přístupem povolena dražba nemovitostí, na nichž byla zapsána fideikomisární substituce ve prospěch nezletilých dětí dlužnice, a to nezletilých Marie, Emilie, Julie, Pavly a Františka G-ových. Exekuční soud vyhověl návrhu. Rekursní soud k rekursu opatrovníka jmenovaných dětí zamítl návrh. Důvody: Nemovitosti, na něž jest vedena exekuce, jsou sice vlastnictvím povinné Aloisie T., třebas jest její vlastnictví omezeno právem substitučním. Navrženou exekuci na ně však by bylo možno povolit jen tehdy, kdyby tu byl souhlas svěřenských nástupníků (fideikomisárních substitutů), jejichž práva jsou přímo dotčena (§§ 511 a 608 obč. zák. a rozh. č. 12745 Sb. n. s.). Jinak by bylo nutno, aby vykonatelná pohledávka a exekuční titul, v souzeném případě vykonatelný výkaz nedoplatků, směřovaly nejen proti dědici (fiduciáři), ale i proti svěřenským nástupníkům. Toho tu však není a vymáhající věřitel ani netvrdil, že svěřenské nástupnictví (fideikomisární substituce) zaniklo, což by ostatně bylo možno řešiti jen sporem. Svěřenské nástupnictví je na nemovitostech, o něž jde, poznamenáno a jest tudíž k němu přihlížeti. Navrženou exekuci nelze ani povolit »bez újmy substitučních práv«, ježto jde právě o exekuci vnucenou dražbou, pro jejíž povolení se vyžadují obě shora uvedené podmínky, t. j. jak exekuční titul směřující též proti nástupníkům, tak i jejich souhlas (rozh. č. 4500, 5052, 11526 11227, 12901 Sb. n. s.). V souzeném případě, v němž jde o exekuci pro nedoplatky na dani pozemkové, domovní a obrátové, nebrání zamítnutí

návrhu na povolení exekuce ani předpis § 265 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n., který stanoví věcné ručení zatížené nemovitosti pro daň pozemkovou a domovní. Uvedený zákonný předpis stanoví jen pro případ vnucené správy nebo vnuceného prodeje přednostní zástavní právo na zavazené nemovitosti za dvouleté po případě tříleté nedoplatky daně domovní a pozemkové, tím však není stanoveno, že zatížené nemovitosti ručí všeobecně za právě dotčené daně. Mimo to jde tu též o daň obrátovou, která výsady té nepožívá v stejné míře nehledě na to, že pro vymáhanou pohledávku není ani knihovně zapsané zástavní právo. Jinak lze vésti exekuci jen proti tomu držiteli nemovitosti, který je k zaplacení daní povinen, pokud mu nemovitosti patří. Povinné patří však nemovitosti, o něž jde, jen omezeně ve smyslu § 613 obč. zák. Kdyby šlo o exekuci vnuceným zřízením práva zástavního, bylo by možno exekuci povolit bez újmy práv substitučních, to však není možné při povolení exekuce vnucenou dražbou z důvodů již shora uvedených (rozh. č. 12030 Sb. n. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nemovitosti, o něž jde, jsou knihovně připsány povinné Aloisii T., jest však na nich pod datem 21. prosince 1934 podle odevzdací listiny ze dne 30. června 1933, č. j. D 89/33-7, poznamenáno svěřenské nástupnictví (fideikomisární substituce) ve prospěch jejích nezletilých dětí Marie, Emy, Julie, Pavly a Františka G-ových.

Podle § 265 zák. č. 76/1927 Sb. z. a n. nedoplatky na dani pozemkové a domovní, jež se staly splatnými v posledních dvou letech, počítajíc nazpět ode dne exekučního prodeje zavazeného objektu nebo ode dne povolení vnucené správy, zatěžují i bez knihovního zápisu nemovitost zákonným zástavním právem, majíce přednost před všemi knihovními pohledávkami; u starších, nejvýše však tříletých nedoplateků, jest podmínkou přednostního zástavního práva, že byl nedoplatek knihovně zajištěn nejdéle do dvou let po splatnosti daně. Na nemovitosti zatížené svěřenským nástupnictvím (fideikomisární substitucí) lze k vymožení daňových nedoplateků proti dědici (fiduciáři) vésti bez souhlasu svěřenských nástupníků (substitutů) exekuci vnuceným vkladem práva zástavního s doložkou »bez újmy práv substitučních čekatelů«, anebo exekuci vnucenou správou nemovitostí. Má-li však býti bez souhlasu fideikomisárních substitutů povolena exekuce, která zasahuje ihned podstatu nemovitosti, tedy exekuce vnuceným vkladem práva zástavního beze všeho omezení, nebo exekuce vnucenou dražbou nemovitostí, vyžaduje se, aby exekuční titul zněl nejen proti dědici (fiduciáři), ale i proti svěřenským nástupníkům (fideikomisárním substitutům) a aby byl proti nim všem vykonatelný, neboť jen dědic (fiduciář) a svěřenský nástupník (substitut) dohromady představují skutečného vlastníka nemovitosti (rozh. č. 7761, 11526, 12901 Sb. n. s.). Poněvadž v souzeném případě zní exekuční titul, totiž výkaz nedoplateků ze dne 7. října 1937, č. 536/15, jen na dědičku (fiduciářku) Aloisii T., nikoli

i na svěřenské nástupníky (fideikomisární substituty), právem rekursní soud návrh na exekuci vnucenou dražbou dotčených nemovitostí zamítl. Rozhodnutí č. 9883 a 11082 Sb. n. s., na něž dovolací stěžovatel poukazuje, se na souzený případ nehodí, neboť se týkají nemovitostí pocházejících z pozemkového záboru, které jsou podrobeny zákazu zcizení a zatížení ve prospěch Československého státu, a může tedy též stát vésti na ně k vymožení daňových nedoplatků exekuci vnucenou dražbou nebo vnuceným vkladem zástavního práva, neboť jen on sám jest osobou oprávněnou jak co do zákazu zcizení a zatížení, tak i co do vymáhání daňové pohledávky.

Čís. 16722.

Stavební družstva.

Převzala-li jiná osoba se souhlasem družstva za dosavadního člena jeho práva a povinnosti k stavebnímu družstvu, přísluší dřívějšímu členu proti družstvu bez jakékoliv výpovědi nárok na vrácení stavebního vkladu s úroky, jakmile družstvo dostalo od náhradníka vyplacenou částku, rovnající se výši vkladu.

(Rozh. ze dne 18. února 1938, Rv I 2401/36.)

Žalobce se stal členem žalovaného družstva a čekatelem domu č. p. 451 v R., na který podle zjištění prvního soudu zaplatil žalovanému společenstvu hotově 70.168 Kč 76 h, měl ještě převzít hypoteckární pohledávky v hodnotě 25.500 Kč a 72.050 Kč a byl by se stal knihovním vlastníkem řečeného domu, připsaného do té doby žalovanému družstvu, avšak z důvodů zdravotních musil z R. přesídliti a proto si našel se souhlasem žalovaného družstva manžely Rudolfa a Minu K-ovy, kterým potom družstvo dům ten kupní smlouvou ze dne 20. září 1934 prodalo za 167.537 Kč, z čehož manželé K-ovi zaplatili přímo družstvu 69.987 Kč, kdežto zbytek 25.500 Kč a 72.050 Kč převzali jako hypoteckární dluhy, a byl jim onen dům již i knihovně do vlastnictví připsán. Žalobce chce míti nahrazeno 68.000 Kč a poněvadž dostal již od K-ových 6.000 Kč a od žalovaného družstva 12.500 Kč, žádá na družstvu zbytek 49.500 Kč s příslušnými úroky. Soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zamítl žalobu pro tentokráte.

Nejvyšší soud obnovil ve věci samé rozsudek soudu první stolice.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu jen proto, že prý se žalobce domáhá na družstvu zaplacení části kupní ceny, kterou manželé K-ovi družstvu hotově zaplatili, kdežto podle názoru odvolacího soudu mohl by žalobce žádati na družstvu toliko vrácení částky, kterou on u družstva ho-